



YA FANTASTIKA

KEJLA OLSON

# CARSTVO PESKA

Prevela Branislava Maoduš

● ● ● ● Y ●  
VULKAN

Beograd, 2018.

*Za one koji će naslediti zemlju, naročito Džejmisa,  
i za Endrua, bez koga ova knjiga ne bi postojala*

# JEDAN

NEĆE MI NEDOSTAJATI ova jutra, pesak i more, slan vazduh i iverje stare trošne staze od dasaka na plaži koje mi se zariva pod kožu. Neće mi nedostajati sunce, jarko i zaslepljujuće, što obasjava poput reflektora dok posmatram i čekam. Neće mi nedostajati tišina.

Ova jutra mi uopšte neće nedostajati.

Dan za danom iskradam se na stazu dok je napolju još mrak. Silno se trudim da ostavim utisak da sam samo devojka koja voli izlaske sunca i koja nikada neće uzvratiti. Jedno od ta dva jeste tačno. Vukovi koji čuvaju plažu jedva i da trepnu kada me vide – ravnodušnost kakva se ne viđa često. Platila sam je dvema godinama doslednosti i strpljenja, svakog jutra otkako su nas odvuikli od života koji smo voleli i strpali nas u gulage. Sedim tako da stražari mogu da me imaju na oku – na mestu sa kog i ja vidim njih, vidim sve. Posmatram vodu, talase. I više od toga. Tražim pukotine.

Nema ih. Disciplina stražara je čvrsta, neprobojna, jedini razlog što se još nisam dala u beg. Ali hoću. Ja sam ptica, rešena da letim uprkos potkresanim krilima i stopalima punim iverja. Ovaj ostrvski kavez neće moći zauvek da me zadrži.

Jednog dana, kada se rat završi, ponovo ću jesti sladoled. Trčaću bosonoga po plaži bez straha da ću nagaziti na minu. Ići ću u knjižaru, kafić ili na neko od stotinu mesta kojima sada vladaju Vukovi i sedeću tamo satima samo zato što mi se može. Radiću još mnogo toga, ako preživim. Uvek sam spremna za beg i tražim način da odem. Nosim svoju prošlost zataknutu za pojas na leđima, okačenu o vrat, zakopanu duboko u džepu – pocepanu žutu knjigu, težak prsten na teškom lancu, bočicu krvi i zuba. Prazne ruke

su moja prednost – kako nemam ništa do svoje kože da u nju zarijem nokte i nikoga više na koga bih se oslonila, slobodna sam da ponovo osvojim ovaj ratom ukaljani svet. Ako sve bude išlo po planu.

Možda drugi ne primećuju, ali stvari se menjaju. Vidim suptilne znake promena svuda oko sebe, nabolje i nagore u isti mah. Na plaži su nekada bila dva stražara, sada su četiri. Postoje određene površine koje su stražari onako uzgred zaobilazili, jasno i glasno nas upozoravajući da su pod peskom zakopane mine, a po kojima sada gaze oprezno, u koloni po jedan, kada uopšte napuste svoje kućice. Do prošle nedelje njihova baza je bila opremljena kao krv crvenim motornim čamcem. Međutim, brzinu su zamenili jednostavnošću – zelena jedrilica sa najosnovnijom opremom trebalo je da obeshrabri svakoga ko pokuša da je iskoristi za beg. Ko bi mogao da stigne toliko daleko a da ga neka mina ne raznese na komade?

Tihe promene u rutini uveravaju me da su glasine tačne.

Neko je, kažu, pobjegao prošle nedelje. Drugi će pokušati. Danas, sutra, prekосуtra, sledeće nedelje, sledećeg meseca. Tako sam čula. Nemam ništa sa tim. U suprotnom, nikada mi ne bi dozvolili da sedim na plaži. Pretpostavljaju da ne smeram ništa, baš onako kako sam se nadala. Bilo bi sumnjivo ako promenim rutinu.

Čekam da mi stražari okrenu leđa, što se ponekad događa – odu po kafu u prazne kućice čuvara plaže. Opuštena sam, pa su i oni, sigurni da ću ostati gde sam. Pogled usmeravaju ka lukobranu, u one koji su iznenada počeli da se zanimaju za izlazak sunca.

Daščana staza je poslednje dve godine uglavnom bila usamljena, ali ne i sada. Ljudi su dolazili i juče i prekjuče. Da li kuju planove za beg ili se nadaju da će videti nekoga kako beži, ko zna? Mesto na kom se nalazim najbolje je i za jedno i za drugo, shvatila sam to još prve nedelje. Voda sa svih drugih strana ostrva vodi pravo do kopna Teksasa. Bolje na otvoreni okean nego tamo.

Nova lica vire preko lukobrana i skreću pažnju s mene. Dobro je. Neko bi, u bilo kom trenutku, mogao da se dà u beg. Vukovi će onda, bez sumnje, udvostručiti mere bezbednosti i zasuti logor mecima i bombama. Ne smem tada biti u blizini. Moram danas pojuriti prema brodu, ovog jutra, sada, ili mi se možda nikada neće pružiti prilika.

Zora sviće u sto hiljada nijansi.

Dvojica stražara odlaze u kućicu, a treći se okreće. Pravi je trenutak. Ali nešto u vazduhu se menja. Započinje sa galebom. Na krilima mu je upozorenje dok leti put okeana, kao da želi da pobegne daleko, što dalje. Stražari na plaži gledaju jedan drugog. Čujem grmljavinu koraka iza lukobrana, iza mojih leđa, iz pravca baraka, doručka i laboratorije svile koje sam ostavila za sobom.

Udaljena eksplozija potresa celo ostrvo. Slede još dve, pa još pet. Puščana paljba poput oluje; ispaljeno je toliko metaka da ih ne mogu prebrojati – krici, haos. Sve je glasnije. I bliže.

Ledim se, svaki mišić u telu mi se koči. Zakasnila sam, za delić sekunde – neko je sigurno pokušao da pobegne sa pogrešne strane.

Izgleda da nisam jedina koja je želela da bude prva.

Sva četvorica stražara su napolju, jure uskom cikcak putanjom preko peska, prema mestu sa kog dopire buka, paze da ih mine ne raznesu na komade. Ne gledaju u mene.

Trebalo je da pokušam beg usred noći, a ne da čekam savršen trenutak – takvog trenutka nema. Sada je već kasno; oko mene sve pršti od metaka i bombi. Propustila sam priliku.

Ili možda nisam.

Zelena jedrilica lenjo se njiše na kraju njihovog doka. Niko nije ostao da je čuva.

Pomeram se, spremam se da pojurim, ali onaj nesrećni galeb spušta se na pogrešno mesto i aktivira minu. Dim i perje brišu tragove stražara – jedini nagoveštaj sigurne staze. Prošle nedelje, pre nego što su postavili stotine novih mina, mogla sam u snu da je pretrčim. Sada ne.

Ljudi nadiru preko lukobrana, pet... deset... petnaest, sve više ih je. Ako su toliko očajni da trče ka pesku i minama, ne želim da znam *od čega* beže. Grabim prema ivici staze. Ispod nje je mala rupa, mesto na kom je vetar oduvao pesak od stubova i dasaka. Sačekaću da stampedo prođe i pokušati ponovo. Ili umreti. Tesno je, ali ima dovoljno mesta za mene. Jedva dišem. Dah mi je plitak i brz. Pesak se meša sa znojem koji mi klizi niz vrat i obraze, cela desna strana mi je ulepljena. Zrna mi se zvlače svuda: u nos,

između zuba, iza kapaka. Ali dišem, nikada se nisam osećala toliko živom kao u tom trenutku, tako blizu smrti.

Ne može se pobeći od buke – krika očajnika dok trče u sopstvenu propast. Koraci dobiju po daskama koje podrhtavaju. Ako staza popusti, ostaću iskidana i zgnječena pod njom.

Pesak se razilazi ispod prvog para hrabrih stopala nedaleko od mene. Slede ga još dva para, zatim deset, pa dvadeset.

Mine bacaju pesak i kožu visoko u vazduh. Po celoj plaži eksplozije pucaju poput vatrometa. Ali stopala naviru, vijugaju između stubova dima dok – bum! – ne budu zaustavljena zauvek.

Užasan prizor. Mućan, odvratan haos.

Nešto teško pada na stazu, direktno iznad mene. Daske škripe, toliko se ugibaju da mi pritiskaju lopatice. Pritisak naglo prestaje, ali onda ugledam prste, dugačke, preplanule, nežne, kako se savijaju preko daske pet centimetara od mog lica. Zamalo da mi se otme krik – grizem se za jezik.

Odjekuju zaglušujući pucnji, cepaju drvo u blizini. Ne osećam ništa. Da li bi metak pekao kao vatra ili bi to bio samo udar tupog šoka? Prsti snažnije hvataju dasku, zglavci su beli čak i u senkama, a zatim nestaju. Pomeram se, koliko je moguće u skućenom prostoru, i vidim tri savršena kruga sunčeve svetlosti kako se probijaju kroz drvo tik pored moje glave.

Odjekuje još jedan pucanj, zatim još jedan, i svetlo nestaje. Nešto teško palo je iznad mene – teže nego malopre. Ruka visi preko ivice staze. Mlitava, u čistoj svetlosmeđoj tkanini, savršeno bi se stopila s peskom da nije krvi.

Stražar. Pao je i pronaći će ga. Moram se izvući. Njegova krv kaplje kroz pukotine.

Mogla bih da potrčim i pratim korake mrtvih, gazeći mesta na kojima je pesak bezbedan. Mogla bih stići do jedrilice, ako budem pametna. I brza. Mogla bih konačno otploviti do Utočišta.

Polako se izvlačim iz skrovišta, pazim da se držim nisko pri zemlji. Neprijatelj stražara je moj prijatelj, ali to ne znači da sam bezbedna – moram biti tiha. Tresem se, oznojena, na udaru slanog povetarca.

„Čekaj!“

Ukopala sam se u mestu – jasno je da sam primećena.

„Stražari su u obilasku“, čujem nečiji glas. Tih, žuran. „Nisu blizu, ali videće mene ako ti potrčiš.“

Okrećem glavu, malo, dovoljno da je pogledam. Sićušna je, azijskog porekla – ne prepoznajem je. Dugačkim, preplanulim prstima pretura po džepovima stražara. Je li ga ona ubila, David protiv Golijata?

„Izvoli“, dobacuje mi teški svežanj ključeva.

Pametno – ne želi da sva krivica bude svaljena na nju ako je uhvate; zašto bi, inače, oslobodila i mene? Ne žalim se mnogo – ne nameravam da ostanem toliko da me mogu okriviti. Gura njegove identifikacione pločice u džep, a pištolj stavlja za pojas.

„Idem s tobom.“

Zbog pištolja sam nervozna, ali bar nije uperen u mene.

„Ne znaš kuda ću.“

Naginje glavu prema plaži, ka mučnom prizoru krvi i kostiju.

„Znam da nećeš ostati ovde. To je dovoljno.“

„Je li put čist?“

Još čučim ispod staze. Vidim samo devojkicu i stražara pod njenim nogama. Krv pred mojim očima grči mi želudac, ali uspevam da ostanem pribrana. Moram.

„Dovoljno da steknemo prednost. Niko više neće bežati ovuda.“

Pogled joj pada na haos koji je smrt ostavila u pesku. Plima se ne penje dovoljno visoko da spere krv, a nijedna ne može da gleda duže od nekoliko sekundi.

„Pitanje je vremena kada će ih sve pobiti. Stražari neće dugo biti zaoкупljeni.“

„Dobro“, kažem. „Možemo mi ovo.“

„Moramo. Šta nam je drugo preostalo?“

U pravu je. Nemam više kome da se vratim. Duboko udišem.

„Kreni za...“

„Sranje, na lukobranu su. Vide nas! Kreći!“

Podižem se i jurim. Dim se raščistio, ne sasvim, ali dovoljno. Ne osvrćem se da vidim gde je. Ne gledam šta je ostalo od ljudi sa kojima sam mogla doručkovati kasnije ovog jutra. Trčim kroz izrešetani pesak; jurim levo-desno, kao i stražari kada su primetili da se vazduh uskovitlao.

Meci pršte po pesku, mrtvim telima, gomili ljudi koja se vuče za nama. Toliko metaka ispaljuju – usuđujem se da pogledam – samo dvojica stražara. Izbegavam ih, trčim, dok se preda mnom ne ukaže gladak pesak, i možda

mine pod njim. Stajem u mestu, nisam sigurna kuda dalje, a devojka sa staze zakucava se u mene. Svim silama se trudim da ne izgubim ravnotežu, da ne napravim pogrešan korak, koji bi sve okončao.

Od onih koji su pošli za nama staju samo dve devojke. Ostali jure, pogleda prikovanog za jedrilicu. Pesak se kida od njihovih koraka i kiše metaka koja ih sledi – i padaju mrtvi, za nekoliko sekundi.

Duboko udišem, gušim se od peska i dima, ali idem dalje. Devojka sa staze me sledi, kao i one dve koje su stale sa nama. Prepoznajem im lica, videla sam ih kako vire iza lukobrana, danas, juče, prekjuche.

Vodim ih najbrže što mogu. Brod stražara nije daleko. Ako požurimo, možda ćemo i uspeti. Ponovo odjekuju pucnji, ali ovog puta puca devojka sa staze. Stražar koji čuva brod pada pre nego što je stigao da se vrati na dok. Devojka je izvanredan strelac, čak uznemiravajuće dobar. Nastavlja da povlači obarač, iako je ostala bez metaka.

Ne pucaju više na nas.

Niko nas ne prati.

Ali nastavljam da trčim. Ne mogu da stanem. Prošle smo minsko polje, ušle u sobe stražara – gde bismo ih zatekle da nisu mrtvi i u lovu – pa niz dugački dok, na kom je vezan njihov brod.

Ulazim, padam preko ivice broda, ležim dok ne dođem do daha. Nejasno sam svesna tri devojke koje mi se pridružuju; plavokosa razvezuje uže, jedino što nas drži. Nebo počinje da se njiše dok nas struja odvlači prema moru. Boli me da dišem, boli me da mislim. Sve me boli.

Vredelo je.



## DVA

NE RAZLIKUJEM SUZE od znoja.

Satima bih ležala mlitavo na palubi, kao mrtva, ali posle samo nekoliko udaha se sa mukom podižem. Odmaranju je kraj.

„Zna li neka od vas kako se plovi?“ pita devojka sa staze druge dve koje su nas sledile.

„Znam ja“, kažem pre nego što preuzmu kontrolu. Moji snovi o ovom trenutku nikada nisu uključivali ničije planove, osim mojih.

„Onda izvoli.“

Okreće nam leđa i dugim koracima odlazi na drugi kraj broda, što i nije tako daleko, ali je dovoljno da joj šapatom pričamo iza leđa a da nas ne čuje.

Međutim, čutimo.

Plavokosa me gleda podignutih obrva.

„Treba li ti pomoć? Išla sam na jedrenje sa porodicom pre...“

Toliko rečenica se *ovako* završava u našem poslemirovnom svetu. *Pre, pa tri tačke*. Niko ne mora da kaže ništa drugo. Popunjavamo praznine sećanjima o kojima ne pričamo.

„Da.“ Držač glavnog jedra poznat mi je pod rukom, kao da nikada nisam prestala da jedrim. „Da, molim te.“

Prilazi da mi pomogne, dok devojka talasaste kose boje kovanice, nosa i obraza isprskanih tamnim pegicama i srebrnosivih očiju nastavlja da nas gleda ozbiljno.

Pre, pa tri tačke: sunčani letnji dani za koje smo mislili da će trajati zauvek, ispunjeni osmesima koji bi nam začas ozarili lice. Plovila sam svakog dana tog leta, ponekad sa tatom, ponekad sa Emom, ali uglavnom sa Berčom.

Berč je bio so i pesak i zvezdani poljupci, osvežavajući poput prolećne kiše: jednostavno, najlepší deo svakog mog dana.

Kako su se stvari drastično promenile.

„Inače, ja sam Houp“, kaže plavokosa.

Njena srdačnost hvata me nespremnu. Ne nailazite na to svakog dana. Zapravo, potpuno je nestala.

Po navici, gledam u njenu levu ruku, i vidim... tanka razmaknuta slova na malom prstu: H O U P – crveno mastilo. Moje je zeleno. Naše barake su na naspramnim stranama gulaga Nju Port Izabel – nisam iznenađena. Nijedna devojka nije mi poznata, ako se izuzme činjenica da sam ih poslednjih dana viđala na lukobranu.

„Kako se ti zoveš?“, podstiče me jer ništa ne govorim.

„Iden.“ *Rajski vrt*, dodajem u sebi i ovaj put. Odavno me niko nije pitao za ime niti mi se obratio izgovarajući ga. Skoro da sam zaboravila kakav je osećaj izustiti *Iden*.

Nalik na slobodu.

„Vodiš nas u pogrešnom pravcu.“

Osvrćem se preko ramena. Devojka sa staze stoji pored pegave sa bakarnom kosom.

Na njenom malom prstu piše: A L E K S A. Slova su ljubičasta. Prvi put ih vidim. Nisam čak ni znala da postoje.

„Svaki pravac koji nas vodi dalje od baraka je pravi“, kažem ne pomerajući jedro.

„Poći će za nama“, dodaje Aleksa ne trepnuvši. „Potreban nam je brži brod.“

„Kako da dođemo do bržeg broda?“, oglasila se pegava. Već sam počela da se pitam da nije zanemela od šoka. „Otplovicemo u glavni štab i tražiti da nam ga daju?“

Aleksa je oštro strelja pogledom.

„Da. Ovo je njihov brod, tako da bismo mogle to da izvedemo.“

„I šta ćemo onda?“, nastavlja F I N L I. Crvena slova kao kod Houp. „Izbegavaćemo njihove metke kada shvate da ne nosimo uniforme? Čak i da ukrademo neki od motornih čamaca, šta onda, da pokušamo da im pobegnemo? Šta nameravaš da radiš kada ostanemo bez goriva? Pretpostavljam da možemo plivati dok nas ruke ne izdaju, ali...“

„Kapiram“, breca se Aleksa. „Pametnija si od nas. Sigurna sam da imaš bolju ideju.“

Finli poigrava mišić u vilici. Susreće Aleksin ljutit pogled, upućuje joj izazov.

„Matamoros.“

Potiskujem smeh. Čak i ako se Vučji čopor nije proširio u Meksiko, u šta sumnjam, ljudi oduvek pričaju da je to carstvo kartela.

„Šta je bilo?“ Finli mi upućuje ledeni pogled. „Moglo bi da upali. Znam tačno kojim putem...“

„Nikada ne bi upalilo“, breca se Aleksa. „Luda si ako misliš drugačije.“

„Iden?“, kaže Houp tihim glasom koji seče oštro kao i Aleksin. „Matamoros?“

Na licu joj se jasno videlo šta misli: samo ona i ja umemo da jedrimo. Mogle bismo da nadvladamo Aleksu ako bismo želele. Ako bih ja to želela.

Trudim se, iskreno se trudim, da izgledam kao da to ozbiljno razmatram.

„Stigle bismo do obale“, kažem. „Izboli bi nas špricovima punim heroina, ne mecima, oblačili i skidali da se zabave; živele bismo u košmaru dok ne završe sa nama.“

Houp zna da je to istina, a zna i Finli. Velike nade, slabi planovi.

„Mislim“, pripremam se za nevericu jednaku onoj koju je izazvao pomen Matamorosa „da bismo se mogle domoći Utočišta.“

Njihovi pogledi žežu snažnije od sunca, pogotovo Aleksin. Spušta ruku na kuk i krivi glavu.

„Svesna si da je Utočište samo mit, zar ne?“

Svi znaju glasine, ja istinu.

„Ne znaš“, kažem joj. Podešavam jedro samo da nam se pogledi ne sretnu.

„A ti znaš?“, uzvraća silovito.

„Ako je mit, kuda da idemo?“, pita Finli. „Očigledno je da nećemo u Matamoros, a sigurno se ne vraćamo u barake. Mislim da je Iden u pravu. Ne bi trebalo da odbacimo mogućnost da ostrvo pomilovanja postoji. Zašto bi postavljali onolike mine po plaži? Sigurno su pokušavali da spreče ljude da stignu do njega.“

„Zato što su sadisti?“, kaže Aleksa. „Ko još, dođavola, ostavlja bilo šta što vredi na nekom ostrvu?“

„Nije mit“, kažem, ali nemam nameru da objašnjavam.

Ne govorim da me je tata krišom povukao u stranu, neposredno pre nego što ga je Vučji čopor odveo, i rekao da je načelnik našeg gulaga tražio da ga dovedu na ispitivanje, da su ga satima ispitivali tražeći da im prenese sve svoje inženjersko znanje i sve što zna o jedrenju. Često se to dešavalo, Pre, jer je bio glavni inovator na projektu Invajroteka – izvoru skandala, koji je pokrenuo *svetski rat*. Istrpeo je više ispitivanja nego što mogu da izbrojim. Ovo je bilo drugačije.

Ne pominjem kako su mu oči sijale kada je rekao da bi radije umro nego pomogao Vučjem čoporu u bilo čemu, čak ni da se ostvari njihov predlog koji je budio nadu: želeli su da razvije neutralnu teritoriju, skriveno mesto gde bi moglo da se pregovara o okončanju rata. To mesto služilo bi kao dokaz da Vukovi ne narušavaju naša osnovna ljudska prava – da su kadri za blagonaklonost, čak pomilovanje, bar nekih svojih zatvorenika. Drugim rečima, bila je to ulepšana predstava za ostatak sveta, čiji deo ću, nadam se, postati.

Ne govorim i da se tata nikada nije vratio kući, da su se dvojica vojnika pojavila na vratima moje barake sa njegovom burmom, džepnim vodičem za preživljavanje u divljini i ampulom punom njegove krvi i zuba.

Ako bih sve rekla, put za Matamoros bio bi utaban. Ko bi mi verovao kada bi znao istinu – da je rad mog oca doveo do ovog rata, do svega što smo propatili u rukama Vukova i da bi Utočište sasvim lako moglo da bude put u smrt, a ne u bolji život?

Ja svakako ne bih.

Aleksa staje ispred mene tako da je ne mogu izbeći.

„Čak i da ostrvo postoji, da ga okean nije progutao, zar zaista veruješ da postoji sloboda?“

Prsten koji nosim na lancu oko vrata i ampula smrti u mom džepu kažu *ne*.

Međutim, informacije koje sam pronašla u vodiču za preživljavanje, ispisane očevim savršenim, specifičnim rukopisom, kažu drugačije: sigurna sam da se tata predomislio – verovao je da trajna sloboda može da se pronađe na ostrvu, dao je život da se ona uspostavi i pokušao bi da me odvede tamo, samo kada bih uspela da izađem iz logora.

I uspela sam.

„Moram da verujem u nešto.“ Usuđujem se da joj pogledam u oči. „Mislim da i ti veruješ. Niko ne trči toliko odlučno ukoliko ne trči ka nečemu.“

„Grešiš“, uzvraća mi pogled. „Ja sam samo bežala *od nečega*.“

# TRI

ČETRDESET SEDMA STRANICA knjižice *Preživljavanje: džepni vodič za snalaženje u divljini* izvrljana je napomenama; uski rukopis je rastegnut, slova se teško naginju udesno, ne hajući za štampani tekst. U knjižici nema nijedne prazne stranice ili margine – iskoristio je svaki delić hartije. Toliko sam puta pročitala tatine beleške da sam ih naučila napamet; utešno je držati u ruci knjižicu koju je njegova ruka dodirivala, prelaziti prstima preko smeđih fleka od znoja i prljavštine.

*Ostrvo Utočište*, piše na samom vrhu, dva puta podvučeno. U nastavku jedan jedini, neprekinuti pasus, ali moj pogled pada na deo koji me je oduvek opčinjavao.

*Neutralna teritorija. Zona u kojoj nema oružja.*

*Hramovi skriveni u paprati, građevine sazidane od kamena i tajni. Monasi koji izbeglicama sa obe zaraćene strane daju imunitet time što ih uvode u manastir. Hologramske tetovaže daju se svima koji dođu u miru, bez ikakvog nagoveštaja neprijateljstva.*

Sve nas ovo čeka, ako je verovati tatinim beleškama. Ali niko ne zna pouzdano.

Podేశavam jedro prema rukom iscrtanoj mapi na poledini vodiča, upravljajući se ka zalazećem suncu. Osećam poglede devojaka, ali nijedna se ne buni, što shvatam kao dozvolu da odaberem pravac koji želim.

„Aleksa, je li u onoj klupi bio kompas?“, pitam.

Već smo pretražile svaki delić jedrilice – ključ palog vojnika bio nam je od pomoći samo za deo pregrada – i pronašle poštovanja vrednu zalihu energetskih pločica i jednu jedinu bocu za vodu sa filterom. Punjenje je

skoro istrošeno, ali trebalo bi da nam obezbedi čistu, desalinizarnu vodu za nekoliko dana, ako budemo štedljive. Aleksa je pronašla i gomilu opreme za navigaciju, uglavnom mape i priručnike, i dva velika narandžasta prsluka za spasavanje, uglavljena u jednoj klupi.

Vadi kompas iz džepa na pantalonama i dobacuje mi ga.

„Uživaj.“

„Mogla bi da mi pomogneš, znaš.“

„Da, mogla bih.“

Ali ne pomaže mi. Povlači se na drugi kraj broda. Tako se ponašala sve vreme, izuzev nekih pola sata prvog dana na moru. Čujem kako cepa oмотаč energetske pločice.

„Tako je verovatno najbolje“, kaže Houp. Glas joj je nežan i mio, čak i ne mora da govori šapatom. „Osećam se nelagodno u njenoj blizini.“

„Zbog pištolja?“, pitam. „Nema više metaka, ako te to brine.“

„Ne toliko pištolj koliko način na koji je pucala iz njega“, kaže Houp. „Jednostavno... sve. Ona sama.“

Houp je suviše plemenita da bi se gađala konkretnim pritužbama, ali znam o čemu govori. Vidim da nam se Aleksa obraća samo kada je neophodno i ne želi ni prstom da mrdne ukoliko njena udobnost nije ugrožena.

„Kapiram. I ja sam pored nje uznemirena.“

Pružam ruku prema klupi na kojoj sam ostavila tatin vodič, ali nije tamo. Od mira do panike deli me trenutak, spremna sam da okrenem brod naopako da bih ga pronašla. Prelazim pogledom preko drvene palube i klupa, i konačno ga primećujem: senf-žute korice namiguju mi otvorene između Finlinih ruku. Nešto u meni puca. Finli nije kao Aleksa – oštra je i tvrdo-glava, ali Houp ju je poznavala pre nego što su potrčale prema brodu i veruje joj. Problem nije Finli, već to što je vodič intimna stvar.

To je samo knjiga, podsećam sebe, o bubama i biljkama, pravljenju skloništa, paljenju vatre i prečišćavanju vode, sa tatinim ličnim beleškama ispisanim usput. Tu su i njegovi upisi o Ostrvu Utočište, mape i dijagrami, nekoliko crteža koji me podsećaju na godinu kada je nagrađen na poslu za arhitektonske nacрте. Odveo me je na odreske od trista dolara da proslavimo.

Mapa do ostrva postala je svima poznata čim sam izvukla knjižicu iz džepa. Na pitanja koje će neminovno postaviti nisam spremna da odgovaram.

„Šta je bilo?“, Finli podiže pogled sa vodiča. „Hoćeš li da ti ga vratim?“

„Ne možeš tek tako da uzimaš tuđe stvari. To je sve što mi je od njega ostalo“, želim da joj kažem. Ali samo izgovaram: „Ne, u redu je.“

Ne bi trebalo da me pogađa, nije mislila ništa loše.

„Odakle ti uopšte?“ Finli skupljenih očiju lista stranice. „Sigurno je bilo teško sakriti je od Vukova.“

Nema predstavu.

Nisu smeli dozvoliti da dođe u moje ruke. Nikada mi je ne bi vratili da su je rastumačili. Pročitali je sigurno jesu – zašto ne bi?

Pošto su mi je dali, nisu je više spominjali. Od tada je pažljivo krijem.

„Ja sam, ovaj...“

Vrelina mi obliva obraze. Vodič je toliko tesno povezan sa mojim ocem da mi je teško da kažem bilo šta. Svaki odgovor neminovno će podstaći nova pitanja.

„Ozbiljno te pitam, odakle ti?“ ne odustaje i presavija čošak jedne stranice.

Trzam se, iako sam presavila toliko ivica da knjiga liči na ispreturani origami.

„Hajde, Fin, to je nešto lično.“

Houp joj uzima knjigu, zatvara je.

„Iden očigledno ne želi da razgovara o tome. Izvini“, kaže i vraća mi knjigu. „Ljudi toliko toga uzimaju jedni drugima. Trebalo bi svi da imamo pravo na bar jednu ličnu stvar.“

Finli više ne progovara, ali sigurna sam da želi. Možda i ona ima neke lične stvari koje čuva za sebe – svako ima neku tajnu, pretpostavljam. Zahvaljujem Houp u sebi hiljadu puta.

„Dakle, društvo“, pokazujem na tetovažu na Finlinom malom prstu, očajnički želeći da promenim temu, „obe ste crvene. Odakle su vas doveli?“

Boja mastila zavisi od oblasti u kojoj smo prvi put procesirani, ali i od onoga što su Vukovi imali pri ruci. Većina iz Teksasa obeležena je zelenom.

„Santa Monika“, kaže Houp.

Iznenada mi ideja o Matamorosu ima mnogo više smisla. Mogla bih se opkladiti da su se ona i Finli nadale da će preseći preko Meksika i stići u Kaliforniju – pokušavale su da se *vrate*.

Da nam je samo... Da još imamo domove i porodice kojima bismo mogle da se vratimo, da Vukovi nisu sve tako temeljno izvrnuli naglavačke, da oko nas nije sve pokidano i slomljeno... Nema nazad.

„Gde su vas slali da radite?“, pitam.

„U livnicu“, kažu Houp i Finli bezizražajno, uglas.

Niko od nas nije odmah smešten u kuće za rad, više su voleli da se pretvaraju da ne postojimo. Kao da smo bubašvabe. Tamo su nas oterali tek kada su se savezničke snage umešale i kada su Vukovi morali da intenziviraju ratne napore. Pretvorili su nas u mrave, naterali nas da nosimo teret koji je bio pet hiljada puta veći od naše telesne težine.

Finli počinje da priča o užarenim topioničkim kazanima u livnicama. Podiže ruke.

„Vidiš li ožiljke od opekotina?“

Podlaktice i dlanovi ispresecani su joj izdignutim, nabranim linijama. Debeli, čvornovati ožiljak ruži jastučić njenog levog kažiprsta.

„I nisu tako gadne u poređenju sa nekima koje smo videle“, ubacuje se Houp. „Kao kod onog tipa koji je oborio svoj kazan da bi dokazao nešto.“

Ne ulazi dublje u priču. Valjda je tako bolje.

„Naučile smo da budemo pažljive“, kaže Finli. „A i Vukovi su zapretili da će nam prosuti istopljeno olovo preko stopala kada je mnogo ljudi bilo onesposobljeno za rad zbog povreda. To je bila izuzetna motivacija.“

Moj posao u kući svilenih buba je u poređenju sa ovim bio prava oaza. Negovala sam larve, hranila ih dudovim lišćem tri puta dnevno, kao da su mi kućni ljubimci, i skupljala njihove lutke, koje su slali u laboratorije svile. Bio je to zamoran, znojem natopljen posao, ali nije bio livnica. Ipak, i ja sam zaradila pokoju opekotinu. Na kraju svakog ciklusa trebalo je da prokuvam lutke sa živim leptirima u njima. Mrzela sam to. Osećala sam se kao da ubijam sebe svaki put kada sam stvorenja koja nikada nisu poletela, i koja su u životu održavana samo da bi služila, spuštala u kotao. Tehnologija svile je čudesna, učinila je neverovatne stvari za svet, ali mnogo je smrti uzidano u njene temelje.

„Misliš da su ožiljci strašni“, kaže Finli, i ja shvatam da piljim u nju. „Još gori su razlozi zbog kojih smo ih zaradile.“

Podižem pogled.

„Da?“

„Radile smo u fabrici municije.“

Ne znam šta je gnusnije: činjenica da su povređene dok su pravile oružje za ljude koji su ih porobili ili što su Vučjem čoporu uopšte potrebne fabrike municije. Ugrabili su zalihu sa svake police u svakoj prodavnici i svakoj